

Sendt via e-mail til [redacted]@ [redacted]

Dato: 19-12-2025
Enhed: Forvaltningsjura
Sagsbeh.: Christine Voigt
Christjansen
Koordineret med:
Sagsnr.: 2024 - 5777
Dok. nr.: 159209

Svar på spørgsmålet om tidspunktet for afholdelse af den resterende del af barselsperioden

Den 16. april 2024 rettede du henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriet med spørgsmål om muligheden for at afholde den resterende del af barselsperioden med fuldt vederlag i anledning af din søns fødsel den [redacted] 2022.

Du anførte blandt andet følgende:

"Jeg har en søn, der er født d. [redacted] 2022. I den forbindelse holdt jeg 3 måneders barsel fra den kommunalbestyrelse jeg sidder i. Jeg har for nyligt forespurgt kommunalbestyrelsens sekretariat om det er muligt at afholde nogle måneders "restbarsel" med fuldt vederlag, men fået nej, med begrundelsen at det kun kan ske i umiddelbar "forlængelse" af fødslen og at de vil mene at min søn nu er for gammel. Men intet står skrevet med præcise angivelser i vederlagsbekendtgørelsen."

1. Retsgrundlag

1.1. Vederlagsbekendtgørelsen

§ 31, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 2001 af 28. oktober 2021 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv (vederlagsbekendtgørelsen) har følgende ordlyd:

"§ 31. [...]

Stk. 3. Ved fravær i en sammenhængende periode på grund af helbredstilstand, graviditet, barsel eller adoption, hvor stedfortræderen af denne grund er indkaldt efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, har medlemmet uanset stk. 1 og 2 ret til de i stk. 1 nævnte vederlag i indtil 9 måneder. 9-måneders perioden regnes fra fraværperiodens begyndelse. Retten til vederlag efter 1. pkt. er, medmindre krav om dokumentation er åbenbart ubegrundet, betinget af, at medlemmet efter en uafbrudt periode på 14 dages fravær og herefter på kommunalbestyrelsens forlangende med passende mellemrum i resten af fraværperioden indsender dokumentation for retten til vederlag efter 1. pkt. Vederlaget ophører, når medlemmet ikke længere er berettiget til vederlag efter 1. og 3. pkt., medmindre medlemmet efter stk. 1 har ret til vederlag i en længere periode. Er vederlaget ophørt, fordi medlemmet ikke har fremlagt den påkrævede dokumentation efter 3. pkt., generhverves retten til vederlag efter 1. pkt., når dokumentationskravet opfyldes. Generhvervelse af retten til vederlag efter 5. pkt. får virkning fra begyndelsen af den periode, som medlemmet indsender dokumentation for."

§ 27, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 2002 af 28. oktober 2021 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af regionale hverv (den regionale vederlagsbekendtgørelse) har følgende ordlyd:

”§ 27. [...]

Stk. 3. Ved fravær i en sammenhængende periode på grund af helbredstilstand, graviditet, barsel eller adoption, hvor stedfortræderen af denne grund er indkaldt efter regionslovens § 12, stk. 1, jf. § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, har medlemmet uanset stk. 1 og 2 ret til de i stk. 1 nævnte vederlag i indtil 9 måneder. 9-måneders perioden regnes fra fraværperiodens begyndelse. Retten til vederlag efter 1. pkt. er, medmindre krav om dokumentation er åbenbart ubegrundet, betinget af, at medlemmet efter en uafbrudt periode på 14 dages fravær og herefter på regionsrådets forlangende med passende mellemrum i resten af fraværperioden indsender dokumentation for retten til vederlag efter 1. pkt. Vederlaget ophører, når medlemmet ikke længere er berettiget til vederlag efter 1. og 3. pkt., medmindre medlemmet efter stk. 1 har ret til vederlag i en længere periode. Er vederlaget ophørt, fordi medlemmet ikke har fremlagt den påkrævede dokumentation efter 3. pkt., generhverves retten til vederlag efter 1. pkt., når dokumentationskravet opfyldes. Generhvervelse af retten til vederlag efter 5. pkt. får virkning fra begyndelsen af den periode, som medlemmet indsender dokumentation for.”

1.2. Vederlagsvejledningen

Følgende fremgår af vejledning nr. 9631 af 15. juni 2022 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv (vederlagsvejledningen) bilag 3, punkt 6.1, om, hvilke former for fravær der er omfattet af 9-måneders reglen i § 31, stk. 3:

”Retten til vederlag under fravær på grund af barsel eller adoption omfatter både mandlige og kvindelige kommunalbestyrelsesmedlemmer. Ministeriet har udtalt, at den periode, hvor der lovligt kan indkaldes stedfortræder på grund af barsel, tidsmæssigt knytter sig til barnets fødsel. Hvis betingelsen for at indkalde stedfortræder på grund af barsel er opfyldt, vil kommunalbestyrelsesmedlemmet have ret til vederlag i en sammenhængende periode på op til 9 måneder. Perioden skal regnes fra begyndelsen af den fraværperiode, der danner grundlag for indkaldelse af stedfortræder efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, på grund af helbredstilstand, graviditet, barsel eller adoption, forudsat at der er indkaldt stedfortræder. Vederlagsbekendtgørelsens § 31, stk. 3, er ikke til hinder for, at der udbetales vederlag i flere fraværperioder grundet barsel med det samme barn, såfremt kommunalbestyrelsen vurderer, at en ny fraværperiode i sin helhed stadig har relation til barnets fødsel. Kommunalbestyrelsen er i denne vurdering overladt et skøn under iagttagelse af de almindelige krav til bl.a. saglighed og lighed. Kommunalbestyrelsen kan efter ministeriets opfattelse ikke lægge vægt på, om pågældende kommunalbestyrelsesmedlem allerede har modtaget vederlag for en fraværperiode grundet barsel. Men længden af en sådan forudgående fraværperiode vil derimod have betydning for vurderingen af, om den nye fraværperiode i sin helhed stadig har den fornødne tidsmæssige tilknytning til barnets fødsel, som gør, at der lovligt kan indkaldes stedfortræder i hele perioden med forfaldsgrunden ”barsel.” [...] (Skr. af 12. november 2013, sagsnr. 2013-10679, resumédatabasen 13.5.3).”

1.3. Indenrigsministeriets praksis

1.3.1. Økonomi- og Indenrigsministeriets skrivelse af 12. november 2013

Det daværende Økonomi- og Indenrigsministerium har ved skrivelse af 12. november 2013 (j.nr. 2014- 4179, resumédatabasen 13.5.3) udtalt følgende om retten til vederlag under barsel:

”Hvorvidt der kan ydes vederlag i en sammenhængende periode på op til 9 måneder, er betinget af, at regionsrådet i hele denne periode har truffet beslutning om at indkalde en

stedfortræder som følge af en af de nævnte forfaldsgrunde i § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, der finder anvendelse for regionerne, jf. regionslovens § 12.

Det er ikke direkte reguleret i § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, *hvornår* en stedfortræder kan indkaldes, når forfaldsgrunden skyldes barsel.

Efter en gennemgang af forarbejderne til bestemmelsen i § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, herunder beskrivelsen af formålet med ændringen af bestemmelsen i 1991, er det imidlertid Økonomi- og Indenrigsministeriets opfattelse, at den periode, hvor der kan indkaldes stedfortræder på grund af barsel, tidsmæssigt knytter sig til barnets fødsel. Til vejledende støtte herfor taler også forståelsen af barsel i lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel.

Det er på denne baggrund ministeriets opfattelse, at det påhviler regionsrådet at foretage en løbende vurdering af, hvorvidt betingelserne for at indkalde en stedfortræder under det pågældende medlems fravær er opfyldt under henvisning til forfaldsgrunden "barsel". Finder regionsrådet, at betingelserne er opfyldt, vil pågældende regionsrådsmedlem have ret til vederlag i en sammenhængende periode på op til 9 måneder, jf. § 22, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1460 af 19. december 2005, forudsat at der i hele denne periode er indkaldt stedfortræder. Bekendtgørelsens § 22, stk. 2, er ikke til hinder for, at der udbetales vederlag i flere fraværsperioder grundet barsel, såfremt regionsrådet vurderer, at en ny fraværsperiode stadig har relation til barnets fødsel.

Regionsrådet er i denne vurdering overladt et skøn under iagttagelse af de almindelige krav til bl.a. saglighed og lighed. Det er ministeriets opfattelse, at regionsrådet som led i skønsudøvelsen ikke kan lægge vægt på, om regionsrådsmedlemmet allerede har modtaget vederlag for en fraværsperiode, hvor der er indkaldt stedfortræder på grund af barsel. Længden af en sådan forudgående fraværsperiode vil derimod have betydning for regionsrådets vurdering af, om der på tidspunktet for den nye fraværsperiode stadig er den fornødne tidsmæssige tilknytning til barnets fødsel, som gør, at der lovligt kan indkaldes stedfortræder med forfaldsgrunden "barsel". Vurderingen af denne periode påvirkes således ikke i sig selv af, om der tidligere har været indkaldt stedfortræder, men af den tid, der er gået siden barnets fødsel, det vil sige barnets alder."

1.3.2. Indenrigs- og Sundhedsministeriets notat af 7. marts 2023

I notat af 7. marts 2023 (j.nr. 2023-638, resumédata-basen 23.5.3), afgivet efter udstedelsen af vederlagsvejledningen, har Indenrigs- og Sundhedsministeriet taget stilling til, hvornår der kan anses at foreligge den fornødne tidsmæssige tilknytning til barnets fødsel efter den regionale vederlagsbekendtgørelses § 27, stk. 3 (bekendtgørelse nr. 2002 af 28. oktober 2021).

Ministeriet udtalte blandt andet, at der som udgangspunkt fortsat foreligger den fornødne tidsmæssige tilknytning til barnets fødsel i op til tre måneder efter fødslen. Ministeriet udtalte endvidere, at der ikke var noget principielt, der hindrede en person, der var medlem af både kommunalbestyrelsen og regionsrådet, i først at afholde 9 måneders barsel med vederlag i kommunalbestyrelsen for derefter at afholde 9 måneders barsel med vederlag i regionsrådet. Dog ville det være en forudsætning, at begge barselsperioder havde den fornødne tidsmæssige tilknytning til barnets fødsel.

Det samme gælder for kommunalbestyrelsesmedlemmer, idet bestemmelsen i den regionale vederlagsbekendtgørelses § 27, stk. 3, og den kommunale

vederlagsbekendtgørelses § 31, stk. 3, med de nødvendige tilpasninger, er enslydende.

Således fremgår følgende af Indenrigs- og Sundhedsministeriets notat af 7. marts 2023 (j.nr. 2023-638, resumédatabasen 23.5.3):

"[Spørgsmål 2: Hvorvidt fraværet af opstillede frister betyder, at man kan afholde først 9 måneders barsel i byrådet og efterfølgende 9 måneders barsel i regionsrådet]

- Ministeriet har tidligere udtalt, jf. Økonomi- og Indenrigsministeriets udtalelse af 12. november 2013 (resumédatabasen 13.5.3), at en forudsætning for at modtage vederlag på grund af barsel er, at fraværet har en tidsmæssig tilknytning til barnets fødsel. Regionsrådet er overladt et skøn ved denne vurdering. Det er dermed op til regionsrådet i det konkrete tilfælde at vurdere, om der efter et givent antal måneder fortsat eksisterer den fornødne tidsmæssige tilknytning til barnets fødsel. Ministeriet ses ikke tidligere at have udtalt sig om længden af perioden efter barnets fødsel, hvor der fortsat foreligger den fornødne tidsmæssige tilknytning.
- Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at der ikke er noget principielt til hinder for, at en person, der både er medlem af kommunalbestyrelsen og regionsrådet, først afholder 9 måneders barsel med vederlag i byrådet for derefter at afholde 9 måneders barsel med vederlag i regionsrådet. Der er tale om to forskellige hverv, hvortil der for hvert af disse er knyttet en ret til vederlag i op til 9 måneder ved fravær grundet barsel. Det vil dog være en forudsætning, at begge barselsperioder har den fornødne tidsmæssige tilknytning til barnets fødsel, og det er som ovenfor anført regionsrådet, der skal foretage den konkrete vurdering heraf."

[Spørgsmål 3: Hvorvidt det er korrekt forstået, at en barselsperiode skal være sammenhængende i op til 9 måneder og derfor ikke kan afholdes "drypvis"]

- Det fremgår direkte af den regionale vederlagsbekendtgørelses § 27, stk. 3, at vederlag efter bestemmelsen er betinget af fravær i en "sammenhængende periode på op til 9 måneder".
- Det er dog muligt at dele en barselsperiode op i flere sammenhængende perioder, således at der afholdes flere sammenhængende barselsperioder, som samlet kan udgøre op til 9 måneder. Hvorvidt der i et givent tilfælde er ret til vederlag i flere fraværsperioder, som samlet udgør op til 9 måneder, afhænger af, om der ved hver enkelt af fraværsperioderne fortsat vurderes at være den fornødne tidsmæssige tilknytning til barnets fødsel, jf. Økonomi- og Indenrigsministeriets udtalelse af 12. november 2013 (resumédatabasen 13.5.3). Ved denne vurdering vil det være sagligt for regionsrådet at hense til længden af en eventuel forudgående fraværsperiode som følge af barsel med samme barn.
- Det er ministeriets opfattelse, at barselsperioden, selv om den deles op, samlet ikke kan udgøre mere end 9 måneder. Barnets fødsel kan således højst begrunde vederlag for en samlet periode på op til 9 måneder. [...]

[...].

[Spørgsmål nr. 4: Hvorvidt den sammenhængende periode på op til 9 måneder skal beregnes fra tidspunktet for barnets fødsel, eller om man kan afholde de 9 måneders barsel fx 3 måneder efter barnets fødsel]

- Den periode på op til 9 måneder, hvor medlemmet har ret til vederlag på grund af barsel uanset medlemmets fravær, jf. den regionale vederlagsbekendtgørelses § 27, stk. 3, skal altid beregnes fra begyndelsen af den fraværsperiode, der danner grundlag for indkaldelse af stedfortræder efter regionslovens § 12, stk. 1, jf. § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse som følge af barsel. Den fraværsperiode, der danner grundlag for indkaldelse af stedfortræder, behøver ikke at blive påbegyndt på tidspunktet for barnets fødsel, men kan godt påbegyndes på et senere tidspunkt efter barnets fødsel. Det er dog herved en forudsætning, at betingelsen om fornøden tidsmæssig tilknytning til 12 barnets fødsel i det konkrete tilfælde vurderes at være opfyldt ved barselsperiodens begyndelse, jf. Økonomi- og Indenrigsministeriets udtalelse af 12. november 2013 (resumédata-basen 13.5.3).
- Det er Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at der 3 måneder efter barnets fødsel i almindelighed fortsat vil være den fornødne tidsmæssige tilknytning til fødslen. Ministeriet kan dog ikke komme med en generel udtalelse om, på hvilket tidspunkt der ikke længere kan siges at eksistere den fornødne tilknytning til barnets fødsel. Der er overladt regionsrådet et skøn ved vurderingen heraf.
- Såfremt regionsrådet vurderer, at der i det konkrete tilfælde 3 måneder efter barnets fødsel er den fornødne tidsmæssige tilknytning til barnets fødsel, vil der som udgangspunkt ikke været noget til hinder for, at der fra dette tidspunkt afholdes barsel i en sammenhængende periode på op til 9 måneder, således at barnet når at blive 12 måneder gammelt."

2. Indenrigs- og Sundhedsministeriets vurdering

Det fremgår af § 31, stk. 3, i vederlagsbekendtgørelsen og af § 27, stk. 3, i den regionale vederlagsbekendtgørelse, at et kommunalbestyrelsesmedlem eller et regionsrådsmedlem ved fravær i en sammenhængende periode på grund af blandt andet barsel, hvor stedfortræderen er indkaldt af denne grund efter § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, jf. for regionernes vedkommende tillige regionslovens § 12, stk. 1, har ret til vederlag i indtil 9 måneder.

Hvorvidt der kan ydes vederlag i en sammenhængende periode på op til 9 måneder, er betinget af, at kommunalbestyrelsen eller regionsrådet i hele denne periode har truffet beslutning om at indkalde en stedfortræder som følge af en af de nævnte forfaldsgrunde i § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, jf. for regionernes vedkommende tillige § 12, stk. 1, i regionsloven.

Det er ikke direkte reguleret i § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, *hvornår* en stedfortræder kan indkaldes, når forfaldsgrunden skyldes barsel.

Det er som anført i Økonomi- og Indenrigsministeriets udtalelse af 12. november 2013 (resumédata-basen 13.5.3) Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, ud fra en gennemgang af forarbejderne til bestemmelsen i § 15, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse, herunder beskrivelsen af formålet med ændringen af bestemmelsen i 1991, at den periode, hvor der lovligt kan indkaldes stedfortræder på grund af barsel, tidsmæssigt skal knytte sig til barnets fødsel.

Som anført i samme udtalelse er det blandt andet Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at § 31, stk. 3, i vederlagsbekendtgørelsen ikke er til hinder for, at der kan udbetales vederlag i flere fraværsperioder på grund af barsel, såfremt kommunalbestyrelsen eller regionsrådet vurderer, at en ny fraværsperiode stadig har relation til barnets fødsel. Denne vurdering ligger inden for den enkelte

kommunalbestyrelses eller det enkelte regionsråds skøn under iagttagelse af almindelige krav til bl.a. saglighed og lighed.

Som anført i Indenrigs- og Sundhedsministeriets notat af 7. marts 2023 (j.nr. 2023-638, resumédata-basen 23.5.3) er det Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at barselsperioden, selvom den deles op, samlet ikke kan udgøre mere end 9 måneder.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet anførte i samme udtalelse (svaret på spørgsmål 4), at der 3 måneder efter barnets fødsel i almindelighed fortsat ville være den fornødne tidsmæssige tilknytning til fødslen, men at ministeriet dog ikke kunne komme med en generel udtalelse om, på hvilket tidspunkt der ikke længere kunne siges at eksistere den fornødne tilknytning til barnets fødsel. Som anført i udtalelsen var der overladt kommunalbestyrelsen et skøn ved vurderingen heraf.

Som anført i samme udtalelse (svaret på spørgsmål 2) er det Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at der ikke er noget principielt til hinder for, at en person, der både er medlem af kommunalbestyrelsen og regionsrådet, først afholder 9 måneders barsel med vederlag i byrådet (eller regionsrådet) for derefter at afholde 9 måneders barsel med vederlag i regionsrådet (eller byrådet). Ministeriet henviste til, at der er tale om to forskellige hverv, hvortil der for hvert af disse er knyttet en ret til vederlag i op til 9 måneder ved fravær grundet barsel. Det vil dog være en forudsætning, at begge barselsperioder har den fornødne tidsmæssige tilknytning til barnets fødsel, og det er som anført i udtalelsen kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, der skal foretage den konkrete vurdering heraf.

Efter en fornyet vurdering af sagen er det Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at der som udgangspunkt vil foreligge den fornødne tidsmæssige tilknytning til fødslen, hvis et medlem af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet påbegynder sin fraværperiode på grund af barsel i op til 9 måneder efter barnets fødsel. Dette gælder både for medlemmer, der alene er valgt til kommunalbestyrelsen eller regionsrådet, og for medlemmer, der er valgt til begge organer.

Hvis fraværperioden på højst 9 måneder deles op, hvilket et medlem er berettiget til, vil den tidsmæssige betingelse skulle være opfyldt for hver af de opdelte barselsperioder. Den resterende del af fraværperioden vil således som udgangspunkt kunne påbegyndes i op til 9 måneder efter fødslen.

Det vil under alle omstændigheder være en forudsætning, at kommunalbestyrelsen eller regionsrådet foretager den konkrete vurdering af, om barselsperioden har den fornødne tidsmæssige tilknytning til barnets fødsel, og om betingelserne for vederlag uanset medlemmets fravær ud over den tidsmæssige tilknytning i øvrigt er opfyldt.

Samtidig er det Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at der som udgangspunkt ikke vil foreligge den fornødne tidsmæssige tilknytning til fødslen, når barselsperioden – eller den resterende del af barselsperioden – påbegyndes mere end 9 måneder efter barnets fødsel.

Det bemærkes dog, at der efter udløbet af tidsrummet på 9 måneder efter barnets fødsel vil kunne indgå en kortere periode på i almindelighed højst en måned til, at medlemmet foretager sine overvejelser og anmelder sit fravær over for kommunalbestyrelsen.

Baggrunden for denne fornyede vurdering er knyttet til det forhold, at der som anført i Indenrigs- og Sundhedsministeriets notat af 7. marts 2023, svaret på spørgsmål 2, ikke er noget principielt til hinder for først at afholde 9 måneders barsel med vederlag i byrådet (eller regionsrådet) for derefter at afholde 9 måneders barsel med vederlag i regionsrådet (eller byrådet). I den situation, hvor samme person er både medlem af kommunalbestyrelsen og regionsrådet, vil barselsperioden i medlemmets andet hverv således som udgangspunkt kunne påbegyndes i op til 9 måneder efter barsels fødsel.

I den situation, hvor et medlem af kommunalbestyrelsen eller regionsrådet ikke er medlem af begge organer, men kun det ene af dem, finder Indenrigs- og Sundhedsministeriet ud fra en lighedsbetragtning, at barselsperioden i denne situation som udgangspunkt vil kunne påbegyndes i op til 9 måneder efter barnets fødsel (samt en yderligere måned efter dette tidspunkt som refleksionsperiode). Det vil dog være en forudsætning, at kommunalbestyrelsen eller regionsrådet foretager den konkrete vurdering af, om der er den fornødne tidsmæssige tilknytning, og om betingelserne for vederlag uanset medlemmets fravær i øvrigt er opfyldt.

For så vidt angår konsekvensen af denne udtalelse for din sag, vil Københavns Kommune, såfremt du på nuværende tidspunkt vurderer, at du vil være forhindret i at varetage dine kommunale hverv på grund af barsel, være forpligtet til at foretage en vurdering af, om du under dit fravær vil være berettiget til at modtage vederlag. Vurderingen skal ske ud fra de aktuelle forhold, herunder at der nu er gået over tre år siden barnets fødsel den [REDACTED] 2022.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal meget beklage, at sagsbehandlingstiden har været usædvanligt lang.

En kopi af dette brev er i anonymiseret form sendt til Københavns Kommune, Borgerrepræsentationens Sekretariat, samt til KL og Danske Regioner.

En kopi af dette brev lægges i anonymiseret form på Indenrigs- og Sundhedsministeriets resumédatabase.

Med venlig hilsen

Christine Voigt Christjansen